

Veel ruzie samen? Dan krijg je eerder een dochter

Maak je veel ruzie met je partner? Dan loop je meer kans op dochters. Dit zeggen de Amerikaanse onderzoekers Amar Hamoudi (Duke University) en Jenna Nobles, verbonden aan de University of Wisconsin-Madison.

Het is bekend dat stellen met dochters vaker uit elkaar gaan dan echtparen met zoons. Lange tijd is gedacht dat dat komt doordat meisjes een negatieve invloed hebben op de stabiliteit van een relatie. Ook is wel gesuggereerd dat

mannen een vrouw met dochters eerder in de steek zouden laten dan een vrouw met zoons. Uit nieuw onderzoek blijkt dat dochters eerder het resultaat zijn van een stressvolle relatie. De onderzoekers wijzen erop dat vrouwen beter tegen een stootje kunnen dan mannen: „Op elke leeftijd tussen de nul en de honderd jaar sterven meer jongens en mannen dan meisjes en vrouwen.” Vrouwelijke embryo's zouden ook beter bestand zijn tegen stress en

andere negatieve invloeden dan de mannelijke. Ze zouden een probleemrelatie dus eerder overleven.

De onderzoekers bestudeerden de gegevens van een grote groep Amerikanen, verzameld in de jaren tussen 1979 en 2010. Ze ontdekten dat de mate waarin mensen ruzie maakten een goede graadmeter was voor de kans op een latere scheiding en -heel opmerkelijk- dus ook voor de kans op een zoon of een dochter.

Familie

Zwijgen was het antwoord

Desiree Hoving

Zwijgen. Vergeten. Doorgaan met leven. Dat was in de jaren vijftig en zestig dé manier om de dood van een pasgeboren baby te verwerken. In haar boek geeft Anneke Avis de ouders van overleden kinderen uit die tijd eindelijk een stem.

Toen Wilna op haar ziekenhuisbed te horen kreeg dat haar zoon Julius niet zou blijven leven, was ze te beduusd om te reageren. Misschien kwam dat omdat hij meteen na de bevalling, twee dagen eerder, in een couveuse was gelegd. Ze had hem helemaal niet gezien. Ook na zijn overlijden kreeg ze Julius niet in haar armen. Ze vroeg er ook niet om, maar liet het allemaal maar gebeuren. Haar man Herman heeft Julius begraven. Zelf was Wilna er niet bij, ze moest nog negen dagen in bed in het ziekenhuis blijven.

Levensverhaal

Wilna is een van de 24 personen die Anneke Avis voor haar boek 'En zwijgen was het antwoord' sprak. Het boek beschrijft de ervaringen van ouders van kinderen die kort voor, bij of kort na de geboorte zijn overleden in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw. Elk hoofdstuk vertelt één levensverhaal waaruit steevast blijkt dat kersverse ouders in die tijd nergens met hun verdriet terecht konden. Ze moesten de dood van hun baby maar zo snel mogelijk vergeten. Het schrijnendste is dat geen enkele moeder in het boek bij de begrafenis van haar kind aanwezig was.

Tijdsbeeld

Het overkwam ook Elly, de vrouw die de schrijfster in Italië ontmoette tijdens een groepsreis. Het ver-

Boek

Titel: En zwijgen was het antwoord. Ouders over het verlies van hun baby in de jaren 1945-1970.

Auteur: Anneke Avis
ISBN: 978-94-021-822-3

Prijs: € 20
Meer informatie:
www.annekeavis.nl

haal dat Elly op een verlaten stationnetje vertelde, inspireerde haar om het boek te maken. „Ik luisterde aandachtig en weet nog dat ik dacht: wat een verschil met nu! Het leek me onvoorstelbaar dat het verlies van je kindje in zwijgen was gehuld. Maar tegelijkertijd dacht ik ook: zij is vast niet de enige. Daarom wilde ik een tijdsbeeld van die jaren weergeven”, zegt Avis. Zelf verloor ze in 2003 haar zoon Diederik, zes dagen na de geboorte. In de epiloog van haar boek schrijft ze hoe anders daar mee om werd gegaan: „Hij werd bij ons op de kamer gebracht en heeft dag en nacht bij Herman of mij op de buik gelegen. Zowel de artsen als de verpleegkundigen waren zeer toegewijd. Ze waren eerlijk over de toekomst, begripvol, en ook kregen we goede adviezen: maak veel foto's of een filmpje, geef ruimte aan je verdriet, maar geniet ook

Anneke Avis: „Na de oorlog was er geen tijd voor rouw of voor praten over gevoelens.”

FOTO PR

Elk hoofdstuk vertelt een levensverhaal

van het samen zijn nu je kind nog bij je is, leef van dag tot dag.” Achteraf beseffen de geïnterviewden ook het verschil waarop vroeger en nu met de dood om werd gegaan. Zo zegt Wilna: „Tot de jaren zeventig was er veel minder emotioneel bewustzijn. Je praatte niet over gevoelens of wat een gebeurtenis met je deed. De psycholoog bestond nog nauwelijks.”

Rode draad

Het is de rode draad door het boek, waarin naast ouders ook een aantal professionals hun licht laten schijnen op de jaren vijftig en zestig. „Over het algemeen heb ik gezien en ervaren dat er over een baby die bij de bevalling overleed niet werd gesproken. Men was niet gewoon over het verlies te praten: niet binnen de familie en ook niet binnen de zorg”, zegt een gepensioneerde verloskundige. Een andere

zegt: „Meestal kregen de ouders hun kindje niet te zien. Men vond dat beter. Pas later heb ik ervaren hoe belangrijk het was dat ouders wel hun kindje zagen. Dat helpt ze om het verdriet te verwerken”.

Doorgaan

Waarom er in die tijd zo anders met verlies werd omgegaan, weet Avis ook: „Na de oorlog was het een tijd van doorgaan. Mensen hadden vreselijk leed achter de rug en de economie moest worden opgebouwd. Er heerste grote woningnood, je was nog bezig met overleven en had dus geen tijd voor rouw of voor praten over gevoelens”, zegt ze, nippend aan een kop koffie op een Amsterdams terras. „Niet meer over praten en snel een nieuw kind krijgen, dan zou het verdriet wel overgaan, zo werd ook gedacht door artsen die deze raad mee gaven.”

Tijdens haar research voor het boek ondervond Avis dat de mensen die in de jaren 1945 tot 1970 hun kindje zijn verloren, nog steeds hun verhaal willen vertellen. „Dat is een soort erkenning naar hun kind toe: dat de dood, het verdriet en alles eromheen er mag zijn. Daarover praten geeft ouders rust. Bovendien kunnen ze er ook makkelijker over praten met andere mensen.”

Vanzelfsprekend

Daarmee hoopt Avis dat ouders uit die na-oorlogse jaren alsnog zullen ervaren dat hun overleden zoon of dochter vanzelfsprekend bij ze hoort, in plaats van over hem of haar te zwijgen. Net zoals ze voelt dat Diederik altijd bij haar is. Op de vraag hoeveel kinderen ze zelf heeft, antwoordt ze: „Twee; één hier en één boven” en ze wijst met haar vinger naar de lucht.